

Kjartan Hoydal, fiski-
frøðingur

Hugaligt at onkur hugsar um annað enn tosk og hýsu

— Tað er hugaligt, at onkur hugsar eitt sindur út um tosk og hýsu. Einhøvur, sum kemur við einum uppskoti ella einum projekti innanfyri karmarnar av einum fiskastovni, sum frammanundan er hart fiskaður, hann fær stuðul beinanvegin og hevur ongar trupulleikar — men tey projekti, sum eru eitt sindur original mugu altíð liggja og bíða. Hetta haldi eg vera eina fantasilýsa og undarliga framferð av okkara myndugleikum.

Hetta sigur Kjartan Hoydal, fiskifrøðingur, í eini viðmerking til ætlanina at veiða æti. Kjartan sigur víðari, at tað enn er ivasamt, um tilk veiða kann loysa seg. Úrslitini aðrastaðni hava ikki verið so heilt framúr góð, bæði tí tað hevur verið trupult at fáa tær rættu veiðunegðirnar og tí eingin ávisur marknaður er fyri ætinum — í hvussu so er ikki nakar, sum gevur ein nóg góðan pris.

Hann heldur kortini, at kunnu vit finna fram til rætta máta at brúka æti, so er tað eitt frálíkt hugskot at veiða æti. Negðirnar eru ómetalliga stórar, og tí hevur ein fiskiskapur eftir æti ongar keðiligar fylgjur.

Keldur:

„Alternativir fiskivinnumøguleikar“, Magni Arge og Ebbe og samrøður við Knút Nolsøe og Kjartan Hoydal

ÆTI — eitt alternativ til føroyska fiskivinnu:

Føroyingar skulu veiða æti við nýggjum skipi

Pionerarnir frá rækjutiðini standa aftanfyri

Um eitt hálvt ár verður kjølurin á einum nýggjum og heldur óvanligum føroyskum fiskifari strektur á eina danskari skipasmíðju. Hetta er ein 57 fót langur bátur, sum skal gera veiðuroyndir eftir æti (plankton).

Tað eru pionerarnir frá rækjutiðini og aðrir við, sum eru við í hesi ætlanini. Teir eru samdir um at ganga saman um at finna út av onkrum nýggjum, sum kann vera til gagn fyri fiskimenn og fiskiflotan.

Fyri nokrum fáum árum síðani stovnaðu teir tí eitt felag, P/f Plankton, sum hevur til endamáls at byggja skip, ið skal veiða æti, sum kann nýtast til djórafæði og móguliga eisini mannaføði. Felagið hevur í dag ein teknaðan partapening uppá knappar 3 mill. kr.

Felagið hevur bílagt eitt skip frá skipasmíðjunum í Hvidesande í Danmark. Skipið kemur helst at kosta umleið 3 mill. kr. og verður liðugt um gott eitt ár.

Nýtast til fleiri veiðuhættir

Skipið líkist einum vanligum fiskifari, men er kortini einki vanligt fiskifar. Tað skal byggjast soleiðis, at tað skal kunna nýtast til fleiri nýkendar veiðuhættir. Tað skal kunna veiða við linu og við snellu, eisini eftir kongafiski á djúpum vatni, og skipið skal kunna skera tara. Skipið skal somuleiðis kunna dreggja høguslokk úti á opnum havi.

Men afturat hesum kemur so, at skipið skal gerast út til at gera royndir eftir æti. Hetta er sjálvt høvuðsendamálið við skipinum. Ætlanin er at fáa fatur á tí evarskalitla ætinum við at pumpa sjógv umborð á skipið. Sjógvurin verður síðani sílaður í-gjøgnum ein serstakan fyllturseparator. Á henda hátt vóna menn at kunna skilja ætið frá sjónum.

Í fyrstu syftu er talan um at gera royndir. Fara hesar royndirnar at eydnast, so kunnu mestsum ell skip hava ein tilkan fyllturseparator umborð og arbeiða æti samstundis sum tey veiða annan fisk.

Gera fyllturseparator í Sandagerði

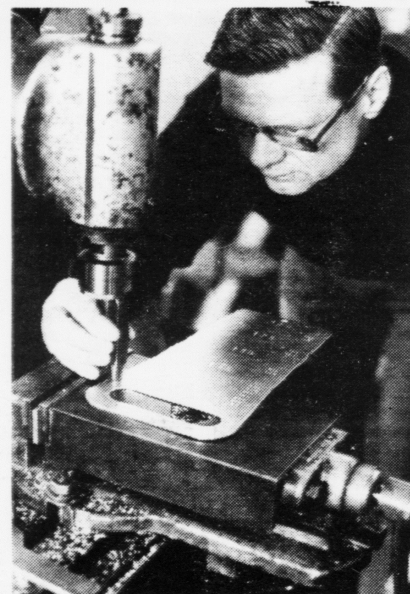
Knút Nolsøe, sum er ein av undangongumonnunum til hetta projektið, sigur í samrøðu við Sosialin, at meðan skipið skal byggjast í Danmark, er ætlanin at gera fyllturseparatorin í Føroyum — á verkstaðnum hjá Anfinni Debes í Sandagerði.

Knút Nolsøe arbeiðir á verkstaðnum í Sandagerði og verður tað helst hann sjálvur, sum kemur at gera fyllturseparatorin. Hann sigur, at teir fara at gera einstakar smærri royndir við honum komandi summer og vóna so, at hann kann brúkast, tá planktonfiskifarið verður liðugt um gott eitt ár.

Í samband við virkisáttin av hesum fyllturseparatori, sigur Knút Nolsøe, so fara teir at brúka stórhvalin sum fyrirmynd. Soleiðis at hann kemur at „anda“, sugva inn og blása út sjógv og harvið taka burturfrá tað, sum er í sjónum av smákykum.

Bert mótgang í Føroyum

Hóast P/f Plankton nú

Knút Nolsøe er maskinmaður og var tað hann sum gjørdi málskeiðina til trolmeskar fyri landsstýrið. Hetta varð gjørt á verkstaðnum hjá Anfinni Debes í Sandagerði, har Knút nú skal gera ein fyllturseparator til ætaveiðu

hevur undirskrivað endaligan keypsáttmála við donsku skipasmíðjuna, so hava teir mett ikki so lítið av trupulleikum hesi seinastu árin roynt hevur verið at koma í gongd.

Felagið hevur tvær reisir gjørt sáttmála við donsku skipasmíðjuna um bygging av einum skipi, men báðar ferðirnar eru sáttmálarnir útsettir.

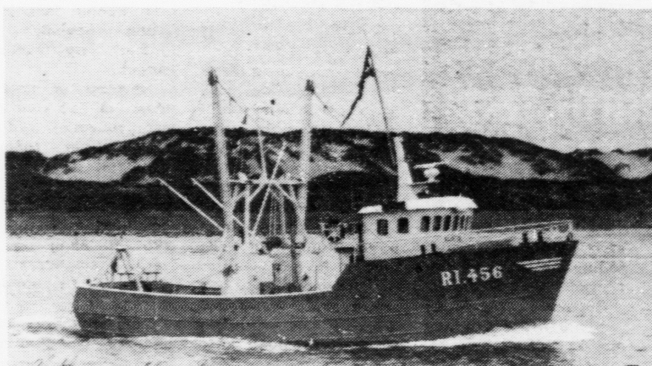
Knút Nolsøe sigur, at føroyskir myndugleikar og politikarar hava ikki trúð uppá projektið, fyrr enn nú, men høvdu teir gjørt tað fyri nokrum árum síðani, so høvdu vit kanska longu í dag eina móguliga alternativa vinnu.

— Bert í Føroyum hava vit mett mótgangi, sigur Knút víðari og visir á, at bæði Fiskari-

bankin og Realkrediturin hava trúð uppá projektið. Somuleiðis hevur danska skipasmíðjan verið ógvuliga tolin, tí eisini hon hevur trúð uppá hetta tiltakið.

Knút heldur fyri, at sannleikin er tann, at tað sum kanska hevur dumpað hetta projektið ferð eftir ferð, er, at teir í metingunum hava verið so ærligir at vísa á, at neyðugt verður við almennum studningi — og tað ræðast føroyskir myndugleikar jú.

— Lat tað verða sagt beinanvegin, sigur Knút víðari, at vit seta ikki nösina upp eftir at bliva millionerar uppá hetta projektið. Tað er harafturimóti áhugin fyri at kunna byrja okkurt nýtt, sum kanska kann fara at lona seg einaferð framyvir, sum er orsøkin til at vit eru farnir til verka.

Soleiðis sær báturin út sum P/f Plankton hevur bílagt á danskari skipasmíðju

